

# Reformarbejdet på de videregående uddannelser

De studerendes vilkår, erfaringer og vurderinger af bl.a.

- Uddannelsens kvalitet, deres egen indsats og forudsætninger
- Internationalisering og udlandsophold – udfordringer i arbejdet
- Vurdering af udvalgte reformforslag

April 2014

---

## Indhold

Resumé .....	3
1. Om uddannelsen og de studerendes egen indsats .....	5
Eliteforløb og "fasttrack" på uddannelserne .....	6
Gennemførelse af studiet.....	7
Brug af og erfaring med IT i undervisningen .....	10
De studerendes basis fra ungdomsuddannelsen .....	11
2. International orientering, udlandsophold og motiv/barrierer for udlandsophold.....	13
3. Reformforslag .....	16
Kontakt .....	18

## Resumé

Analysen viser, at de studerende *generelt er meget tilfredse med deres studier*, dels hvad angår antallet af undervisningstimer, dels karakteristika som fx muligheden for at blive fagligt udfordret og stimuleret til at yde sit bedste.

På trods af den generelt positive vurdering af uddannelserne som de studerende har, så er det halvdelen af de studerende der peger på, at *"dårlig undervisning"* er et forhold som kan betyde, at de kommer til at *overskride den normerede studietid*. Der er også en del (37 pct.) der peger på at *"dårlig adgang til de kurser og/eller vejledning som jeg vil have"* kan få negative konsekvenser for deres gennemførelsestid. Tilrettelæggelsen af studierne er således også et område, hvor der kan iværksættes en indsats der kan imødegå studietidsforlængelser

Det er ca. 20 pct. der er interesserede i et *eliteforløb* eller et *fasttrack*. De studerende er videre interesserede i muligheden for at tage flere ECTS point end de, de kan tage i løbet af semestrene. 11 pct. af de studerende har allerede taget *ECTS-point i sommerferien* og det er 58 pct. af de studerende, der er interesserede i en mulighed for at kunne tage relevante ECTS-point givende undervisning i løbet af sommerferien. På diplomingeniøruddannelsen er der dog en ikke ubetydelig interesse for at kunne gennemføre uddannelsen hurtigt. 28 pct. af de diplomingeniørstuderende vil således gerne kunne tilrettelægge deres uddannelse, så at de kan gennemføre den på under normeret tid.

I de studerendes optik vil *øget brug af IT-baserede undervisningsformer* i høj grad bidrage positivt til kvaliteten af deres uddannelse. Det er særligt øget adgang til materialer og opgaver på nettet samt adgang til at se eller gense forelæsninger, der er mange (hhv. 94 og 88 pct.) der mener, vil bidrage positivt til kvaliteten af deres uddannelse.

De studerende vurderer, at de er *relativt godt rustede til deres studier fra deres ungdomsuddannelse*. Særligt finder mange, at de har en god ballast med i relation til matematik, mens tallene for hhv. for fysik og kemi er lidt lavere. For alle disse fag er det højest hver tiende der finder, at de er *"dårligt"* eller *"meget dårligt"* rustede fra deres ungdomsuddannelse. Når de studerendes egen vurdering af deres medbragte faglige færdigheder stilles op overfor undervisernes vurdering, af de der påbegynder studierne, *tegner der sig dog nogle diskrepanser*. Det er 32 pct. at underviserne der finder, at de studerende der påbegynder uddannelserne kun *"i ringe grad"* eller *"i meget ringe grad"* har de relevante matematikfærdigheder når de begynder på studierne – billedet er stort set det samme i undervisernes vurdering af de studerens fysikfærdigheder.

Langt hovedparten (84 pct.) af de studerende deltager i *undervisning der foregår på fremmedsprog*, 75 pct. afleverer opgaver på fremmedsprog og næsten to tredjedele går til eksamener på fremmedsprog.

Det er næsten hver femte der oplever det som et problem, at en del af undervisningen foregår på et fremmedsprog. I en nærmere analyse af hvorfor det er et problem, svarer 12 pct. at deres egen sprogfærdigheder udgør en barriere for deres læring, mens *13 pct. svarer, at deres underviseres sprogfærdigheder er en barriere for god undervisning*.

Det er 15 pct. af de studerende der allerede har studeret i udlandet, mens 26 pct. forventer at studere i udlandet. Hermed synes det som om, at der er et stykke til målet<sup>1</sup> om at 50 pct. af dimittenderne i 2020 skal have haft et studieophold i udlandet.

Når de studerende ikke ønsker at tage ud, så er det i høj grad fordi de har vanskeligt ved at få det til at passe med deres privatliv (65 pct.) og at de synes at det "*virker bøvet*" (46 pct.). At det virker bøvet dækker over fx at der er praktiske problemer, fx med bolig (38 pct.), problemer med at få kurser forhåndsgodkendt (19 pct.) og at finde et relevant og godt tilbud i udlandet (12 pct.) Der er således *en del strukturelle problemer for de studerende der vil ud – som kan håndteres af universiteterne*. Det er sigende, at 24 pct. svarer, at manglende vejledning har haft meget stor eller stor betydning for at de ikke tager ud.

Hovedparten (55-66 pct.) af de studerende er *negative overfor konkrete dele af SU- og fremdriftsreformen*<sup>2</sup>, men der er et mindretal på 10-17 pct. der er positive overfor dem. Mange af de studerende peger på *utilsigtede negative effekter af reformforslaget om obligatorisk tilmelding til kurser og eksamener*. Mere end halvdelen af de studerende vurderer, at deres faglige udbytte af uddannelsen vil blive mindre og 41 pct. vurderer, at sandsynligheden for at de helt stopper deres studie vil stige.

#### **På baggrund af analysen anbefaler IDA:**

- At uddannelsesinstitutionerne motiveres til at opprioritere udviklingen af undervisernes pædagogiske kompetencer. Det kan ske gennem fx udviklingskontrakter eller økonomiske incitamenter.
- At uddannelsesinstitutionerne motiveres til at opprioritere anvendelsen af IT som undervisningsredskab. Det kan ske gennem fx udviklingskontrakter eller økonomiske incitamenter.
- At der i tæt samspil med erhvervslivet undersøges, om der kan etableres en elite-diplomingeniøruddannelse. Konceptet kunne være at udvalgte studerende knyttes til en virksomhed og får rammerne til at gennemføre det fulde praktik forløb og fuldt pensum (210 ects-point) på 3 år i stedet for på 3½ år.
- At man tilbageruller den del af SU-og fremdriftsreformen, som knytter sig til krav om tilmelding til fag og prøver samt til at adgangen til SU bortfalder, når blot den studerende er et halvt år bagud.

<sup>1</sup> Målepunkt i oplægget "*Øget indsigt gennem globalt udsyn*", om at 50 pct. af dimittenderne fra de videregående uddannelsesinstitutioner har haft studie eller praktikophold i udlandet.

<sup>2</sup> 1) Universiteterne får en økonomisk tilskyndelse til at nedbringe den gennemsnitlige studietid 2) Der kræves obligatorisk tilmelding til fag og prøver svarende til et fuldt studieår og 3) SU'en skal i perioden 2014-2021 reguleres med satsreguleringsprocenten.

## I. Om uddannelsen og de studerendes egen indsats

Med udgangspunkt i de centrale temaer i kvalitetsudvalgets arbejde, har analysen indledningsvis fokus på de studerendes egen vurdering af deres uddannelser.

Analysen viser, at de studerende generelt er meget tilfredse med deres studier, dels hvad angår antallet af timer, dels en række andre karakteristika, som fx muligheden for at blive fagligt udfordret og stimuleret til at yde sit bedste, jf. tabel 1-3 neden for.

Det er 86 pct. af de studerende der finder, at de har et passende antal undervisningstimer, mens 10 pct. at det er for lavt og 3 pct. at det er for højt. Der er kun marginale forskelle på de tre gruppers vurderinger.

**Tabel 1: Synes du, at du modtager tilstrækkelig undervisning i din uddannelse?**

	Civilingeniør	Diplomingeniør	Scient. mv.	Alle
Antallet af undervisningstimer er passende	87	84	85	86
Antallet af undervisningstimer er for lavt	9	12	11	10
Antallet af undervisningstimer er for højt	3	4	4	3
Ved ikke	1	1	1	1
I alt	100	100	100	100

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer 2014

Der er videre generelt stor tilfredshed med deres uddannelse i forhold til både studiemiljø, faglige og personlige udfordringer, jf. tabel 2. Det er således næsten ni ud af ti der er tilfredse med de faglige udfordringer, otte ud af ti er det med deres studiemiljø, og syv ud af ti er det med de personlige udfordringer.

**Tabel 2: Hvordan vil du karakterisere din uddannelse i forhold til følgende parametre?**

Andel der svarer "meget positivt" eller "positivt"	Civilingeniør	Diplomingeniør	Scient. mv.	Alle
Studiemiljø	83	74	79	79
De faglige udfordringer	89	86	85	87
De personlige udfordringer	74	71	67	71

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer 2014

I forhold til kvalitetsudvalgets fokus på at sikre at de studerende udfordres fagligt, peger de studerende på, at de tekniske og naturvidenskabelige uddannelser udfordrer og stimulerer dem.

Når de studerende bliver bedt om at præcisere karakteristikken af deres uddannelser er der meget stor enighed om, at de "rummer mulighed for at blive fagligt udfordret". 89 pct. finder således at dette i høj grad karakteriserer deres studie, mens kun 1 pct. svarer "i ringe grad" til dette, jf. tabel 3.

Videre er det godt halvdelen (52 pct.) der peger på, at uddannelsen i høj grad stimulerer dem til at "yde mit bedste", mens 12 pct. kun finder, at den gør det i ringe grad.

Endeligt er der 37 pct. der finder, at der i høj grad er "særligt tilbud til studerende der er meget dygtigt på deres felt", mens 19 pct. finder, at det er der kun i ringe grad. Studierne er således i mindre grad parate til at tage hånd om de bedste.

Uddannelserne karakteriseres således som havende fokus på at *"de studerende udfordres til at nå deres højeste potentiale"*, som det er formuleret i kvalitetsudvalgets kommissorie. Dog er der ikke så udtalt enighed om, at det også gælder uddannelsernes evne til at udfordre de bedste af de studerende.

Et andet af fokuspunkterne i udvalgets arbejde er at fokus i uddannelserne skal ændres fra den *"sidste eksamen til det første job"*.

I relation til dette er det kun 26 pct. af de studerende der i høj grad finder, at der er *"god kontakt til den del af erhvervslivet, vi som færdige skal ud og have job hos"*. 30 pct. er neutrale og 32 pct. finder, at der kun i ringe grad er denne kontakt.

**Tabel 3: Hvordan vil du karakterisere din uddannelse i forhold til følgende parametre?**

Procent	I meget høj grad	I høj grad	I nogen grad	I ringe grad	I meget ringe grad	Ved ikke
Der er mulighed for at blive fagligt udfordret	50	39	8	1	0	1
Der er særlige tilbud til studerende der er meget dygtige på deres felt	18	19	21	13	6	22
Jeg stimuleres til at yde mit bedste	13	39	35	10	2	2
Uddannelsen har fokus på jobmuligheder for de færdiguddannede kandidater	11	24	28	16	7	15
Det faglige niveau er påvirket i positiv retning af, at der er mange entusiastiske og dygtige studerende	16	41	29	8	3	3
Der er særlige tilbud til studerende der har svært ved dele af pensum eller som er kommet bagud	3	9	19	22	22	25
Det faglige niveau er påvirket i negativ retning af, at mange har vanskeligt ved at følge med	3	6	24	37	21	10
Der er god kontakt til den del af erhvervslivet, vi som færdige skal ud og have arbejde hos.	8	18	30	19	12	12

De studerende finder ikke i særlig høj grad, at deres studier er præget af, at *der er mange studerende der har svært ved at følge med*. Kun 9 pct. finder at dette gælder i høj grad, mens 58 pct. mener at dette kun gælder i ringe grad. Omvendt er det 57 pct. der i høj grad finder, at det faglige niveau er påvirket i positiv retning af mange dygtige studerede.

### Eliteforløb og "fasttrack" på uddannelserne

Det er ca. hver femte der er interesserede i for eliteforløb (forløb på højere fagligt niveau) og "fasttracks" (mulighed for at færdiggøre uddannelsen hurtigere end på normeret tid) jf. tabel 4 og 5.

**Tabel 4: Vil du være interesseret i et studieforløb der foregår på et højere fagligt niveau og er mere krævende, end det du nu deltager i?**

	Civilingeniør	Diplomingeniør	Scient. mv.	Alle
Ja	17	19	22	19
Nej	67	69	62	66
Ved ikke	15	13	16	15
I alt	100	100	100	100

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer 2014

**Tabel 5: Vil du gerne have muligheden for at tilrettelægge din uddannelse således at du kan færdiggøre din uddannelse hurtigere end på normeret tid?**

	Civilingeniør	Diplomingeniør	Scient. mv.	Alle
Ja	17	28	18	21
Nej	73	65	71	70
Ved ikke	10	6	11	9
I alt	100	100	100	100

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer 2014

De studerende er også interesserede i muligheden for at tage flere ECTS point end de kan tage i løbet af semestrene. 11 pct. af de studerende har allerede taget ECTS-point i sommerferien og 58 pct. af de studerende er interesserede i en mulighed for at kunne tage relevante ECTS-point givende undervisning i løbet af sommerferien, jf. tabel 6.

**Tabel 6: Erfaring med opnåelse af ECTS i sommerferien**

	Ja	Nej	Ved ikke	I alt
Er det muligt at tage relevante ECTS-givende kurser i sommerferien på din uddannelsesinstitution?	37	19	45	100
Har du taget ECTS-givende undervisning i dine sommerferier?	11	87	3	100
Vil du være interesseret i at tage relevante ECTS-givende undervisning i løbet af sommerferien?	58	27	14	100

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer

Det er dog bemærkelsesværdigt, at 45 pct. af de studerende ikke ved, om det er muligt at tage ECTS-givende kurser på deres uddannelsesinstitution. Dette peger på at der kunne være basis for mere information om de muligheder der er.

### Gennemførelse af studiet

Langt hovedparten (67 pct.) af de studerende regner med at gennemføre den resterende del af deres studie på, eller under normeret tid. Det er knap hver tredje der regner med at komme til at overskride normeringen, jf. tabel 7.

**Tabel 7: Regner du med at gennemføre den resterende del af dit studie på normeret tid?**

	Civilingeniør	Diplomingeniør	Scient. mv.	Alle
På kortere tid	2	2	3	2
Ja, på normeret tid	61	74	63	65
Nej, jeg regner med at bruge længere tid, men regner helt sikkert med at gennemføre	34	21	30	30
Nej, jeg regner med at bruge længere tid og overvejer at stoppe	2	0	1	1
Nej, og jeg tror, at jeg stopper	0	1	1	1
Ved ikke	2	0	1	1
I alt	100	100	100	100

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer

Alle deltagerne i undersøgelsen (uanset hvilke forventninger de har til deres gennemførelse) er blevet bedt om at vurdere, i hvilken grad en række forhold eventuelt vil kunne betyde en studietidsforlængelse for dem.

Tabel 8 viser, at der er fire hovedgrupper af forhold der kan give studietidsforlængelser:

- Faglige udfordringer.
- Manglende motivation og manglende tid, fx pga. studierelevant arbejde, frivilligt arbejde mv.
- Strukturelle og kvalitetsproblemer på studierne – fx dårlig undervisning, ønske om at studere i udlandet, dårlig adgang til de kurser mv. som de studerende vil have.
- Personlige forhold, som fx familiemæssige forhold.

Disse fire hovedgruppe af forhold peger på, at der er en bred vifte af forhold som kan resultere i studietidsforlængelser, og at fx obligatorisk tilmelding til fag og prøver svarende til et fuldt studieår, ikke nødvendigvis vil kunne imødekomme alle de udfordringer som de studerende kan komme til at står overfor.

Det forhold som flest peger på kan betyde studietidsforlængelser for dem er *"faglige udfordringer og vanskeligheder ved at bestå eksamenerne"*. For denne gruppe peger analysen således på, at de gerne vil gennemføre på normeret tid, men at de forudser, at de kan blive forsinket pga. faglige udfordringer.

En anden stor gruppe (37 pct.) er de, der peger på at *"manglende motivation"* er et forhold, som de forventer, kan betyde studietidsforlængelse. I samme boldgade er de, der peger på *"mangel på tid"* (38 pct.), fx på grund af *"studierelevant erhvervsarbejde"* (22 pct.) *"andet erhvervsarbejde"* (13 pct.) og *"studentpolitisk arbejde"* (7 pct.) og *"andet frivilligt arbejde"* (12 pct.).

De studerendes mere eller mindre nødvendige prioriteringer af andre forhold end studiet, er således også et forhold, der kan få negativ indflydelse på deres resterende gennemførelsestid.

**Tabel 8: Forhold der eventuelt vil få negativ indflydelse gennemførelsestiden**

	I høj grad	I nogen grad	Kun i ringe grad	Slet ikke	Ved ikke
Faglige udfordringer, vanskeligheder ved at bestå eksaminer og lave opgaver	18	30	28	21	3
Manglende tid til studiet	15	23	28	32	2
Manglende motivation	14	23	28	33	2
Dårlig undervisning	12	21	32	32	4
Dårlig adgang til de kurser og/eller vejledning, som jeg vil have	10	19	24	40	6
Jeg vil tage andre fag (enten omvalg eller tilvalg)	10	20	19	39	11
Jeg vil tage en del af min uddannelse i udlandet	9	14	13	50	14
Jeg bruger tid på studierelevant arbejde	8	14	23	47	8
Andet	7	6	8	46	33
Forpligtelser over for familie/venner	6	17	31	42	3
Jeg bruger tid på andet erhvervsarbejde	3	10	22	57	8
Andet frivilligt arbejde	3	9	17	63	8
At en del af undervisningen foregår på engelsk/fremmedsprog	2	7	20	69	2
Studentpolitisk arbejde	2	5	8	77	8
Jeg udskyder bevidst afslutningen, fordi jeg er bekymret for at blive ledig	2	5	8	80	5

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer. Spørgsmålet lød: Vurdér for hvert af følgende forhold, i hvilken grad de eventuelt vil få negativ indflydelse på din gennemførelsestid, på den resterende del af dit studie.



Den tredje hovedgruppe af forhold som de studerende peger på, er (på trods af den generelt positive vurdering af uddannelsernes kvalitet som de studerende har peget på i tabellerne 1-3) er kvalitets- og strukturproblemer på studierne. 35 pct. svarer, at *"dårlig undervisning"* kan betyde studietidsforlængelser, mens 23 pct. svarer at de forudser studietidsforlængelser fordi de vil *"tage en del af deres uddannelse i udlandet"* og 29 pct. svarer at *"dårlig adgang til de kurser og/eller vejledning som jeg vil have"* kan få negative konsekvenser for deres gennemførelsestid.

En bedre tilrettelæggelse af studierne er således også et område hvor der kan iværksættes en indsats der kan imødegå studietidsforlængelser.

Den fjerde hovedgruppe af forhold der kan betyde, studietidsforlængelse er *"forpligtelser overfor familie og venner"* som 23 pct. angiver som et forhold.

Det er relativ få, 7 pct. der mener at de vil udskyde afslutningen af deres studie fordi de er bekymrede for at blive ledige.

Når der ses på forskelle mellem studerende fra forskellige uddannelser er et par interessante forskelle, jf. tabel 9 neden for.

**Tabel 9: Forhold der eventuelt vil få negativ indflydelse gennemførelsestiden, fordelt på uddannelser**

Andel der har svaret "i høj grad" eller "i nogen grad"	Civil	Diplom	Natur	Alle
Faglige udfordringer, vanskeligheder ved at bestå eksaminer og lave opgaver	50	52	44	48
Manglende tid til studiet	36	40	38	38
Manglende motivation	34	40	37	37
Jeg vil tage andre fag (enten omvalg eller tilvalg)	31	25	31	30
Dårlig undervisning	29	48	27	35
Dårlig adgang til de kurser og/eller vejledning, som jeg vil have	28	30	31	29
Jeg bruger tid på studierelevant arbejde	27	15	21	22
Forpligtelser over for familie/venner	22	32	19	23
Andet	14	13	14	13
Andet frivilligt arbejde	14	10	11	12
Jeg bruger tid på andet erhvervsarbejde	10	19	13	13
Studerenterpolitisk arbejde	8	8	4	7
Jeg udskyder bevidst afslutningen, fordi jeg er bekymret for at blive ledig	7	4	7	7
At en del af undervisningen foregår på engelsk/fremmedsprog	7	15	6	9

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer. Spørgsmålet lød: Vurdér for hvert af følgende forhold, i hvilken grad de eventuelt vil få negativ indflydelse på din gennemførelsestid, på den resterende del af dit studie.

Der er enkelte forskelle i de overordnede prioriteringer af de forskellige forhold, og tabellen viser, at blandt diplomingeniørerne spiller *"dårlig undervisning"* og at *"en del af undervisningen foregår på fremmedsprog"* og *"andet erhvervsarbejde"* en større rolle end for de andre studerende.

Omvendt er der flere af de civilingeniørstuderende end af de andre, der peger på *"studierelevant arbejde"*.

### Brug af og erfaring med IT i undervisningen

Langt hovedparten af de studerende har erfaringer med IT-understøttet undervisning i forskellige former, jf. tabel 10.

Næsten alle (94 pct.) kan være i dialog med deres underviser på nettet i et eller andet omfang og det er også næsten alle (99 pct.) der har adgang til mindst dele af deres opgaver og materialer på nettet. Det er dog kun 27 pct. der svarer, at de i høj grad kan være i dialog med deres underviser – og kun 64 pct. der svarer, at deres opgaver og materialer i høj grad er tilgængelige på nettet.

Det er kun halvdelen der har adgang til at se eller gense deres forelæsninger på nettet i varierende omfang, men kun 11 pct. svarer, at de kan det i høj grad.

57 pct. der bliver introduceret til relevant supplerende undervisning på nettet, og her er det også relativ få (7 pct.) der gør det i høj grad.

**Tabel 10. Hvilke erfaringer har du med IT baseret undervisning på din uddannelse?**

	Ja, i høj grad	Ja, i nogen grad	Ja, i ringe grad	Nej	Ved ikke
Er det muligt for dig at se (eller gense) dine forelæsninger på Internettet?	11	22	17	49	1
Kan du være i dialog med dine undervisere/vejledere via nettet?	27	47	17	6	2
Er dine opgaver og materialer tilgængelige på nettet?	64	32	3	1	0
Introducerer dit studie dig til steder på Internettet hvor du kan finde supplerende undervisning som er relevant for dit studie (evt.udacity.com eller coursera.org)?	7	26	24	39	4

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer

I de studerendes optik vil øget brug af de nævnte IT-baserede undervisningsformer i høj grad bidrage positivt til kvaliteten af deres uddannelse. Det er særligt øget adgang til materialer og opgaver samt adgang til at se eller gense forelæsninger, der er mange (hhv. 94 og 88 pct.) der mener, vil bidrage positivt til kvaliteten af deres uddannelse, jf. tabel 11.

**Tabel 11. Vil øget brug af følgende IT baserede undervisningsformer bidrage positivt eller negativt til kvaliteten i uddannelsen?**

	Meget positivt	Positivt	Neutralt	Negativt	Meget negativt	Ved ikke
At kunne se eller gense forelæsninger på nettet	57	31	9	2	1	1
At være i dialog med undervisere/vejledere på nettet	37	41	19	1	0	1
At kunne hente opgaver og materialer på nettet	64	30	5	0	0	0
At deltage i supplerende undervisning på nettet (evt. udbudt af andre end din uddannelsesinstitution)	38	35	20	2	0	5

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer

Hovedparten (65 pct.) af de studerende er samlet set positive overfor deres uddannelsesinstitutions brug af IT-baseret undervisning. Hver 10. er dog negative og hver fjerde er neutral i deres vurdering, jf. tabel 12.

**Tabel 12: Hvad er din samlede vurdering af din uddannelsesinstitutions brug af IT baseret undervisning og integration af IT i undervisningen?**

	Procent
Meget positiv	10
Positiv	55
Neutral	25
Negativ	8
Meget negativ	2
Ved ikke	1

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer

### De studerendes basis fra ungdomsuddannelsen

Evnen til at gennemføre sit studie og fx kunne deltage i undervisning på fremmedsprog grundlægges i folkeskolen og i den adgangsgivende ungdomsuddannelse. I analysen er der spurgt til, hvor godt de studerende finder, at de fra deres ungdomsuddannelse er rustet, til de krav de møder, jf. tabel 13 neden for.

Analysen viser helt generelt, at de studerende vurderer, at de, i de naturvidenskabelige fag (matematik, fysik og kemi), er relativt godt rustede. Særligt finder mange, at de har en god ballast i matematik, hvor 75 pct. finder, at de er "meget godt" eller "godt" rustede, mens tallene for hhv. for fysik og kemi er 60 og 49 pct.<sup>3</sup>. For alle disse fag er det videre højest hver tiende der finder, at de er "dårligt" eller "meget dårligt" rustede fra deres ungdomsuddannelse.

**Tabel 13: I forhold til de krav, du møder på studiet, hvordan synes du så, at du er rustet fra STX, HHX, HTX (eller anden adgangsgivende uddannelse) på følgende områder?**

	Meget godt	Godt	Nogenlunde	Dårligt	Meget dårligt	Ved ikke/ ikke relevant
Engelsk	29	40	22	6	1	2
Matematik	34	41	18	4	1	2
Fysik	24	36	23	6	2	9
Kemi	20	29	24	8	2	18
Samfundsforståelse	10	25	28	8	3	27
Økonomi- og forretningsforståelse	4	10	20	23	11	32
Projektarbejde	20	31	29	13	4	4
Gruppearbejde	21	36	28	9	3	3

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer

De studerende har en relativ dårlig vurdering af deres medbragte færdigheder inden for henholdsvis "samfundsforståelse" og særligt "økonomi og forretningsforståelse". Dette peger på, at der særligt på dette område, for nogle studerende, er uoverensstemmelse mellem de krav de stilles overfor på studiet, og de færdigheder de har med.

Analysen peger videre på, at der er en del af de studerende der føler sig dårligt rustet til deres studier hvad angår deres færdigheder i forskellige *arbejdsmetoder* (i analysen er der spurgt til projekt- og gruppearbejde).

Det er således næsten en femtedel af de studerende der finder, at de er "dårligt" eller "meget dårligt" rustede til projektarbejdet, mens godt hver tiende vurderer, at de er det i forhold til gruppearbejde.

<sup>3</sup> Hvis beregnet eksklusiv de der har svaret "ved ikke" og "ikke relevant" er andelen hhv. 67 og 60 pct..

---

Når de studerendes egen vurdering af deres medbragte faglige færdigheder stilles op overfor undervisernes vurdering af de der påbegynder studierne færdigheder, tegner der sig dog nogle diskrepanser.

- 5 pct. af de studerende finder, at de er dårligt rustede i forhold til de krav de møder i matematik, mens 32 pct. af underviserne finder, at de studerende der påbegynder uddannelserne kun har de relevante faglige færdigheder i matematik i meget ringe eller ringe grad.
- 8 pct. af de studerende finder, at de er dårligt rustede i forhold til de krav de møder i fysik, mens det er 33 pct. af underviserne der finder, at de studerende der påbegynder uddannelserne kun har de relevante faglige færdigheder i fysik i meget ringe eller ringe grad<sup>4</sup>.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at de studerende vurderer deres egne forudsætninger, mens underviserne vurderer i hvilket omfang de studerende generelt har de relevante færdigheder når de begynder.

---

<sup>4</sup> Blandt de undervisere der har svaret, og hvor faget er relevant

## 2. International orientering, udlandsophold og motiv/barrierer for udlandsophold

Et andet centralt fokuspunkt i debatten om de videregående uddannelser i disse år, er øget internationalisering af uddannelserne, bl.a. gennem udlandsophold og internationalisering af læringsmiljøerne.

Langt hovedparten (83 pct.) af de studerende deltager i undervisning der foregår på fremmedsprog, 75 pct. afleverer opgaver på fremmedsprog og næsten to tredjedele går til eksamener på fremmedsprog, jf. tabel 14. Det er således en klar forudsætning for at deltage i uddannelserne at man kan begå sig på fremmedsprog.

**Tabel 14: Hvor stor en del af uddannelsen foregår på et fremmedsprog?**

	0 pct.	1-25 pct.	26-50 pct.	51-75 pct.	76-99 pct.	100 pct.	Ved ikke/ ikke relevant
Litteratur	1	6	7	13	39	33	1
Undervisning der deltages i	16	26	14	11	16	16	1
De opgaver der afleveres	24	22	11	10	13	19	1
Eksaminer	35	22	8	8	11	13	2

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer

Det er næsten hver femte (17 pct.) der oplever det som et problem, at en del af undervisningen foregår på et fremmedsprog., mens 80 pct. ikke oplever det som et problem.

**Tabel 15: I hvilken grad har du oplevet det som et problem, at en del af undervisningen foregår på et fremmedsprog?**

	Procent
I høj grad et problem	2
I nogen grad et problem	15
Kun i ringe grad et problem	36
Slet ikke et problem	44
Ved ikke	3
I alt	100

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer

I en nærmere analyse af hvorfor det er et problem, svarer 12 pct. at deres egne sprogfærdigheder udgør en barriere for deres læring (tabel 16), mens 13 pct. svarer, at deres underviseres sprogfærdigheder er en barriere for god undervisning, jf. tabel 17.

**Tabel 16: Er du selv tilstrækkelig god til fremmedsproget, så det i sig selv ikke udgør en barriere for din læring?**

	Procent
I høj grad	52
I nogen grad	34
Kun i ringe grad	9
Slet ikke	3
Ved ikke	2

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer

**Tabel 17: Er dine undervisere (der underviser på fremmedsprog) tilstrækkeligt gode til sproget, så det i sig selv ikke udgør en barriere for god undervisning?**

	Procent
Ja, det er de i høj grad	22
Ja, det er de i nogen grad	53
Det er de kun i ringe grad	12
Det er de slet ikke	1
Ved ikke	12

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer

Udfordringerne med at internationalisere hjemme er således både de studerendes og undervisernes sprogfærdigheder.

Det er 15 pct. af de studerende der allerede har været ude og studere i udlandet, mens 26 pct. forventer at studere i udlandet, jf. tabel 18. Hermed synes det som om, at der er et stykke til målet<sup>5</sup> om, at 50 pct. af dimittenderne fra de videregående uddannelser skal have haft et studieophold i udlandet.

**Tabel 18: Har du allerede gennemført, eller forventer du at gennemføre dele af din nuværende uddannelse i udlandet?**

	Civilingeniør	Diplomingeniør	Scient. mv.	Alle
Ja, har allerede studeret i udlandet	18	10	14	15
Ja, forventer at studere i udlandet	30	23	24	26
Nej, har ikke planer om at studere i udlandet	44	56	53	50
Ved ikke	8	11	9	9

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer

Andelen af de studerende der har været ude er steget i de senere år, men ikke i en takt, så der i 2020 vil være 50 pct. der er ude.

Motivet for udlandsopholdet er i højere grad en forventning om personlig udvikling end fx et fagligt løft de ikke kan få hjemme, jf. tabel 19.

**Tabel 19: Motiv for udlandsophold,**

<i>Andel der svarer, at det har "meget stor" eller "stor" betydning for valget.</i>	Pct.
Et udlandsophold giver mig en personlig udvikling	90
Et udlandsophold giver mig en introduktion til et globalt arbejdsmarked, som jeg ikke kan få gennem uddannelsen herhjemme	63
Et udlandsophold giver et velkomment afbræk i uddannelse	63
Et udlandsophold vil gøre det lettere at få job efter endt uddannelse	47
Et udlandsophold giver mig et fagligt løft jeg ikke kan få her hjemme	38

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer. Note: Kun blandt de, der har været eller forventer at tage et udlandsophold.

90 pct. angiver at det er den personlige udvikling der har haft stor betydning for deres valg af udenlandsophold, mens det faglige løft (som de ikke kunne få hjemme), kun er af stor betydning for 38 pct.

<sup>5</sup> Målepunkt i oplægget "Øget indsigt gennem globalt udsyn", om at 50 pct. af dimittenderne fra de videregående uddannelsesinstitutioner har haft studie eller praktikophold i udlandet.

I tabel 20 ses svarene fra de, der ikke har været ude eller har planer om at tage ud.

Når de studerende ikke ønsker at tage ud, så er det i høj grad fordi de har vanskeligt ved at få det til at passe med deres privatliv (65 pct.) og at de synes at det "*virker bøvet*" (46 pct.), jf. tabel 20.

At "*det virker bøvet*" kan bl.a. dække over at der er praktiske problemer med bolig (38 pct.), problemer med at få kurser forhåndsgodkendt (19 pct.) og at finde et relevant og godt tilbud i udlandet (12 pct.) Der er således en del strukturelle problemer for de studerende – som kan håndteres af universiteterne. Sigende er, at 24 pct. svarer at manglende vejledning har haft meget stor eller stor betydning for at de ikke tager ud, jf. tabel 20.

**Tabel 20: Forhold med betydning for at du IKKE har planer om at studere i udlandet**

Andel der svarer, at det har "meget stor" eller "stor" betydning for valget.	Pct.
Det er vanskeligt at få det til at passe med mit privatliv	65
Det virker generelt bøvet at komme ud	46
Jeg har ikke lyst til at studere i udlandet	40
Praktiske problemer i forbindelse med udlandsophold, fx bolig mv.	38
Manglende vejledning mv. fra universitetet	24
Problemer med merit, fx at få det forhåndsgodkendt	19
Jeg kan ikke finde et uddannelsesstilbud der matcher mine interesser	16
Jeg kan ikke finde et uddannelsesstilbud der matcher kravene i mit studie	15
Jeg kan ikke finde et uddannelsesstilbud der har tilstrækkelig kvalitet	12
Problemer i dialogen med udenlandsk universitet	12
Det vil ikke være en fordel i forhold til min videre karriere	11

Kilde: Survey blandt IDAs studiemedlemmer. Note: Kun blandt de, der ikke har været eller forventer at tage et udlandsophold.

Det er dog 40 pct. der peger på, at "*manglende lyst til at komme ud*" har meget stor eller stor betydning. For at denne gruppe skal motiveres, kan der være behov for en indsats over en bred kam.

### 3. Reformforslag

De studerende er blevet spurgt om deres holdning til følgende tre dele af reformforslaget:

- Universiteterne får en økonomisk tilskyndelse til at nedbringe den gennemsnitlige studietid med 4,3 måneder frem mod 2020. Det betyder eksempelvis, at DTU skal nedbringe studietiden for sine studerende med 2,4 måneder og at KU skal nedbringe studietiden for sine med 7,6 måneder.
- Der kræves obligatorisk tilmelding til fag og prøver svarende til et fuldt studieår (60 ECTS-point) og at afmelding fra de enkelte prøver som udgangspunkt ikke er mulig.
- SU'en skal i perioden 2014-2021 reguleres med satsreguleringsprocenten som fx dagpenge og folkepensionen reguleres efter. I praksis betyder det, at reguleringen årligt kan blive to procentpoint lavere end ellers.

Hovedparten (55-66 pct.) af de studerende er negative overfor de tre dele af reformforslaget, men der er et mindretal på 10-17 pct. der er positive overfor dem, jf. tabel 21.

**Tabel 21. Hvad er din holdning til disse tre reformelementer?**

	Meget positiv	Positiv	Neutral	Negativ	Meget negativ	Ved ikke
Universiteterne får en økonomisk tilskyndelse til at nedbringe den gennemsnitlige studietid	3	14	21	31	25	5
Der kræves obligatorisk tilmelding til fag og prøver svarende til et fuldt studieår	4	13	14	23	43	2
SU'en skal i perioden 2014-2021 reguleres med satsreguleringsprocenten	2	8	28	24	31	7

Størst modstand er der mod forslaget om obligatorisk tilmelding til fag og prøver svarende til et fuldt studieår. Det er 66 pct. der er negative over for dette forslag, mens 17 pct. er positive. De studerende er lidt mindre negative overfor de to andre forslag.

De studerende er således i tråd med underviserne, der også overvejende er negative over for forslagene.

I vurderingen af konsekvenserne af reformen er det kun 15 pct. der mener at obligatorisk tilmelding til fag og prøver vil have den ønskede effekt, at de vil færdiggøre deres uddannelse hurtigere end de ellers ville have gjort, mens 64 pct. er uenige i, at det vil betyde at de færdiggør sig hurtigere end ellers, jf. tabel 22.

**Tabel 22. Konsekvenser af kravet om obligatorisk tilmelding til fag og prøver svarende til et fuldt studieår**

Alt i alt vil det betyde, at	Helt enig	Enig	Neutral	Uenig	Meget uenig	Ved ikke
jeg færdiggør min uddannelse hurtigere end jeg ellers vil have gjort.	3	12	18	31	33	4
mit faglige udbytte af min uddannelse vil blive mindre.	23	30	19	14	8	6
sandsynligheden for at jeg helt stopper mit studie stiger.	15	26	18	17	20	4

Spørgsmål: I forhold til forslaget om at der fremover skal være obligatorisk tilmelding til fag og prøver svarende til et fuldt studieår (60 ECTS-point) mv., vil vi bede dig om at angive, hvor enig du er i følgende tre udsagn.



Mange af de studerende peger på *utilsigtede negative effekter af reformforslaget*.

Mere end halvdelen af de studerende (53 pct.) vurderer, at deres faglige udbytte af uddannelsen vil blive mindre, og 41 pct. vurderer, at sandsynligheden for at de helt stopper deres studie vil stige.

**Kontakt**

Spørgsmål til undersøgelsen kan rettes til chefkonsulent Rasmus Enemark (rae@ida.dk), presserådgiver Ulrik Frandsen (ufr@ida.dk) eller chefanalytiker Finn Tidemand (fti@ida.dk).

**Metode**

Undersøgelsen er gennemført blandt et repræsentativt udsnit af IDAs studiemedlemmer.

I alt har 1.094 medlemmer svaret, hvilket svarer til 14 pct. af de 7.624 inviterede.

Undersøgelsen er gennemført i februar 2014.